Beleidskompasformulier voor internetconsultatie.

Titel: Wijziging van het Alcoholbesluit i.v.m. het leeftijdsverificatiesysteem, het fysieke kenmerk en enkele andere wijzigingen.

∞ Wie zijn belanghebbenden en waarom?

- Wie zijn direct of indirect belanghebbenden bij het betreffende vraagstuk?
  Online verkopers en kopers van alcoholhoudende drank en ketenpartijen, aanbieders van leeftijdsverificatiesystemen, NVWA en de maatschappij.

- Wie beschikken er over relevante kennis over en ervaring met het vraagstuk?
  Online verkopers van alcoholhoudende drank en ketenpartijen, aanbieders van leeftijdsverificatiesystemen, NVWA, onderzoeksbureaus, ministerie van BZK.

- Op welke wijze zijn belanghebbenden tot nu toe in de verschillende fasen van het beleidstraject betrokken?
  Eerder in het traject is ook gesproken met sectorpartijen (online verkopers, ketenpartijen en aanbieders van leeftijdsverificatiesystemen) over de uitwerking van de ketenverantwoordelijkheid voor de leeftijdscontrole bij de bezorging en over leeftijdsverificatie. Tijdens een stakeholdersbijeenkomst in 2024 is de wijziging gepresenteerd online verkopers van alcoholhoudende dranken en ketenpartijen. Ook zijn er gesprekken gevoerd met aanbieders van leeftijdsverificatiesystemen en is er gesproken met het ministerie van BZK in verband met de relatie met online leeftijdsverificatie in het algemeen en de Europese digitale wallet. In mei 2025 is een MKB-toets uitgevoerd.

1. Wat is het probleem?

a) Wat is het probleem?
Alcoholgebruik is schadelijk voor de gezondheid en jongeren zijn hier extra kwetsbaar voor. Het drinken van alcohol kan de ontwikkeling van de hersenen van jongeren verstoren. Ook kan alcoholgebruik door jongeren leiden tot alcoholproblemen op latere leeftijd. Daarnaast zorgt het voor maatschappelijke kosten, zoals hogere zorgkosten (bijvoorbeeld alcoholvergiftigingen) en onderwijskosten (bijvoorbeeld studievertraging).[1]
Gelet op de impact van alcohol op jongeren is het belangrijk dat bij zowel het verstrekken als bij het afleveren van alcoholhoudende drank de wettelijke leeftijdsgrens van 18 jaar wordt nageleefd.
De noodzaak om de naleving van de leeftijdsgrens bij de verkoop van alcohol op afstand te verbeteren, blijkt uit de resultaten van de onderzoeken die de afgelopen jaren zijn uitgevoerd naar de naleving van de leeftijdsgrens bij de verkoop op afstand van alcohol. De nalevingscijfers van de thuisbezorgkanalen zijn structureel laag.

b) Wat zijn de oorzaken van het probleem?
Op dit moment zijn alleen verkopers op afstand beboetbaar. Ketenpartijen zijn op dit moment niet beboetbaar als zij alcohol afleveren aan minderjarigen. Mogelijk voelen zij daardoor minder verantwoordelijkheid om de leeftijd te controleren bij aflevering. Daarnaast zijn de eisen aan het huidige leeftijdsverificatiesysteem onvoldoende betrouwbaar. Jongeren kunnen eenvoudig dit systeem omzeilen en op deze manier alcohol bestellen.

c) Wat is de omvang van het probleem?
Uit het nalevingsonderzoek naar de leeftijdsgrens dat in 2024 werd uitgevoerd bleek dat thuisbezorgkanalen een nalevingscijfer van 20,2% hebben. In 2022 was dit 10% (13% exclusief flitsbezorgers[2]), in 2020 12,4% en in 2018 9,5% Binnen de thuisbezorgkanalen varieerde het nalevingspercentage van 3% (maaltijdbezorgdiensten) tot 46,3% (thuisbezorgende landelijke ketens).[3] In bijna 80% van de gevallen slaagden de 16- of 17-jarige testkopers er in online alcohol te kopen en afgeleverd te krijgen.

d) Wat is het huidige beleid en wat heeft de evaluatie opgeleverd?
VWS laat elke twee jaar onderzoek doen naar de naleving van de leeftijdsgrens door verkopers van alcoholhoudende drank. De nalevingscijfers van de thuisbezorgkanalen zijn

[1] Valkenberg, H. & Nijman, S. (2025). *Alcoholvergiftigingen en ongevallen met alcohol. SEH-behandelingen 2023.* VeiligheidNL: Amsterdam. De Wit, G. A., Van Gils, P. F., Over, E. A. B., Suijkerbuijk, A. W. M., Lokkerbol, J., Smit, F., ... & de Kinderen, R. J. A. (2018). *Maatschappelijke kosten-batenanalyse van beleidsmaatregelen om alcoholgebruik te verminderen.* Bilthoven: RIVM.
[2] Om bij thuisbezorgkanalen een eerlijke vergelijking met 2022 mogelijk te maken is het nalevingscijfer van 2022 (10.0%) herberekend exclusief flitsbezorgers (13.0%) en gebruikt in de vergelijking met 2020.
[3] Bijlage bij Kamerstukken II, 2023/24, 27565 nr. 191.

structureel laag.

e) Wat gebeurt er als de overheid niets doet (Nuloptie)? Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?
Als de overheid niets doet zullen minderjarigen nog steeds online gemakkelijk alcohol kunnen bestellen en ontvangen.

2. **Wat is het beoogde doel?**
Het doel van het wijzigen van het Alcoholbesluit is om het moeilijker te maken voor minderjarigen om online alcohol te kunnen bestellen en te ontvangen om zo te voorkomen dat minderjarigen alcohol drinken.

3. Wat zijn opties om het doel te realiseren?
Omdat de eerdere maatregelen voor de online alcoholverkoop die in 2021 zijn ingevoerd onvoldoende effectief zijn gebleken is het aanpassen van de regelgeving de meest kansrijke beleidsoptie. De nalevingscijfers bij de online alcoholverkoop en de aangenomen motie van de leden Ceder en Six Dijkstra zijn aanleiding om te wetgeving aan te passen.[4]

4. Wat zijn de gevolgen van de opties?

a) Wat zijn de verwachte gevolgen per beleidsoptie?
Aanpassen van de regelgeving
Met de wijziging in het kader van het leeftijdsverificatiesysteem, kunnen in de Alcoholregeling strengere eisen vastgesteld worden voor een betrouwbaarder leeftijdsverificatiesysteem. Bij de uitwerking van de eisen in de regeling zullen de gevolgen meegenomen worden. De verwachte gevolgen zijn dat de naleving omhoog zal gaan door de extra maatregelen.
Door het verplichten van een fysiek kenmerk op de buitenste verpakking is het voor de ketenpartijen onmiskenbaar dat een bestelling alcoholhoudende drank bevat. Een zichtbaar kenmerk is een extra herinnering voor de ketenpartij dat de leeftijd gecontroleerd moet worden. Het zichtbare kenmerk kan daarnaast ook voor meer duidelijkheid bij de koper zorgen dat het om een leeftijdsgebonden product gaat en dat daarom een leeftijdscontrole uitgevoerd moet worden. Het fysieke kenmerk aanbrengen zorgt wel voor regeldruk bij de online alcoholverkoper. Ook zorgt het voor een mogelijk andere werkwijze voor ketenpartijen, die naast digitale systemen ook rekening moeten houden met het fysieke kenmerk.

Communicatie over nalevingscijfers
Communicatie over de nalevingscijfers kan ondersteunend werken, maar blijkt op zichzelf staand onvoldoende effectief.

b) Welke verplichte toetsen zijn van toepassing en wat zijn daarvan de uitkomsten (voor zover bekend)?
- Een uitvoerings- en handhavingstoets door de NVWA.
- Een regeldruktoets door het ATR.
- MKB-toets

De resultaten van de uitvoerings- en handhavingstoets en de MKB-toets staan in de nota van toelichting. Het ATR voert op dit moment de regeldruktoets uit.

5. Wat is de voorkeursoptie?
Dit voorstel wijzigt het Alcoholbesluit op een aantal onderdelen. De voorstellen betreffen:
- Het verplicht aanbrengen van een fysiek kenmerk op de buitenste verpakking van een alcoholhoudende bestelling door de verkoper op afstand
- Het opnemen van een grondslag om in de Alcoholregeling nadere eisen aan het leeftijdsverificatiesysteem te kunnen stellen.
- Enkele andere technische wijzigingen.

b) Hoe houdt het voorstel rekening met:
- doeltreffendheid en doelmatigheid;
- uitvoerbaarheid voor alle relevante partijen (inclusief doenvermogen, regeldruk en handhaving);
- brede maatschappelijke impact?

[4] Kamerstukken II, 2023–2024, 26643, nr. 1163.

Leeftijdsverificatiesysteem
In de UHT-toets geeft de NVWA aan uitgebreider te reageren op de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid wanneer de nadere regels voor het leeftijdsverificatiesysteem worden uitgewerkt in de Alcoholregeling. Ook zal bij de nadere uitwerking van de eisen aan het leeftijdsverificatiesysteem in de regeling rekening gehouden worden met doeltreffendheid, doelmatigheid, uitvoerbaarheid en brede maatschappelijke impact.

Met de verschillende maatregelen wordt beoogd de naleving van de leeftijdsgrens bij de online verkoop te verbeteren. Het fysieke kenmerk is vormvrij, maar dient wel voldoende zichtbaar en duidelijk te zijn. De online verkoper kan daarom zelf bepalen in welke vorm het fysieke kenmerk het best uitvoerbaar is. Bovendien zal de NVWA naar aanleiding van opmerkingen bij de internetconsultatie een aantal voorbeelden van een juist fysiek kenmerk op de website publiceren. Zo hebben online verkopers en ketenpartijen duidelijkheid over hoe zij aan de eisen kunnen voldoen.
De opmerkingen met betrekking tot de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid door de toezichthouder (NVWA) zijn verwerkt in het wijzigingsbesluit.

c) Wat zijn de risico's en onzekerheden van dit voorstel?
Dit voorstel zal op zichzelf naar verwachting niet leiden tot 100% naleving.

d) Hoe ziet de voorgenomen monitoring en evaluatie eruit?
VWS voert periodiek onderzoek uit naar de naleving van de leeftijdsgrens en kan zo monitoren hoe de nalevingscijfers zich ontwikkelen.